

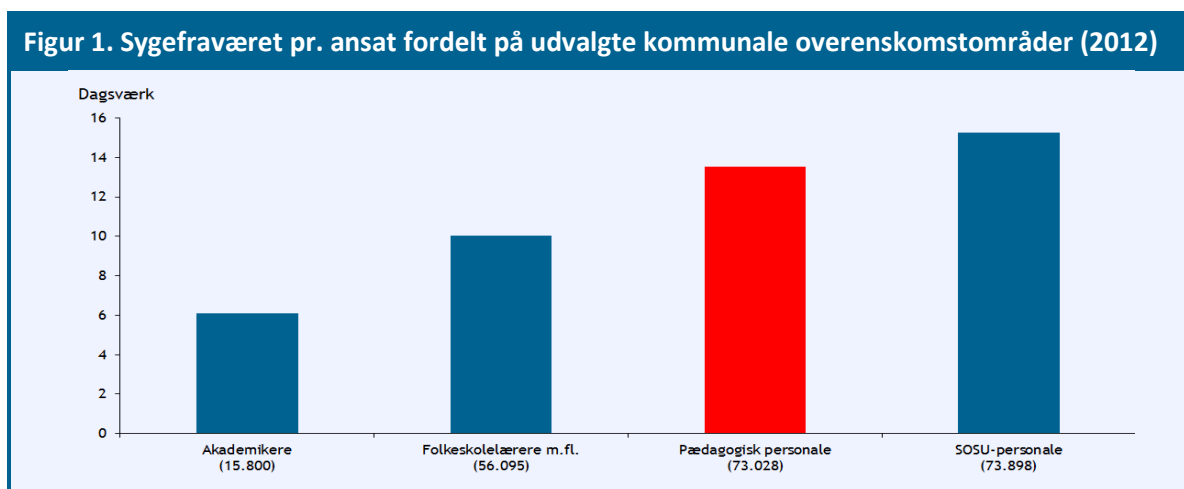
SYGEFRAVÆRET BLANDT PÆDAGOGISK PERSONALE

Formålet med dette notat er at belyse sygefraværet blandt det kommunalansatte pædagogiske personale på daginstitutionsområdet. For sygefraværet blandt de knap 73.000 pædagoger, pædagogmedhjælpere og pædagogiske ledere er højt. I 2012 lå det samlede gennemsnitlige sygefravær på ca. 13 dagsværk pr. ansat. Det er til sammenligning omkring 30 pct. højere end for en folkeskolelærer, som i 2012 havde et fravær på godt 10 dagsværk. Men det er ikke kun det gennemsnitlige sygefravær, som er højt. På tværs af kommunerne er variationen i sygefraværet også meget stor. En sammenligning viser, at Stevns Kommune har landets højeste sygefravær på gennemsnitligt 16,9 dagsværk pr. ansat. Det er mere end dobbelt så højt som kommunen med det laveste sygefravær, Lemvig Kommune, som har et sygefravær på 7,4 dagsværk pr. ansat. Resultatet synes ikke tilfældigt. Faktisk er sygefraværet meget stabilt over årene. Lykkes det kommunerne at nedbringe sygefraværet, er potentialet stort. For det første vil et lavere sygefravær øge kvaliteten af børnepasningen for både børn og forældre. For det andet kan en indsats på dette område resultere i et bedre arbejdsmiljø for det pædagogiske personale. Og for det tredje vil et lavere sygefravær give en betydelig økonomisk besparelse. Hvis man fx reducerede sygefraværet for det kommunalansatte pædagogiske personale til gennemsnittet for de 25 bedste kommuner, ville kommunerne kunne spare ca. 365 mio. kr., svarende til arbejdsindsatsen fra knap 1000 ekstra pædagoger årligt. En måde, hvorpå man kan øge ledernes incitament til at reducere sygefraværet, er, at indføre en bonus til ledere i institutioner med et lavt sygefravær.

1. SYGEFRAVÆRET I KOMMUNERNE

1.1 Sygefraværet fordelt på udvalgte overenskomstområder

Formålet med dette notat er at belyse sygefraværet blandt det kommunalansatte pædagogiske personale. For set i forhold til andre kommunale overenskomstgrupper er der dels relativt mange ansatte, og dels ligger det gennemsnitlige sygefravær relativt højt, jf. figur 1.

Anm.: Kategorierne "Lærere og pæd. ledere, Sankt Annæ gymn." og "Pæd. pers. og husholdn. led. døgninst." er udeladt for pædagoger. Tallet i parentes angiver antal ansatte. Kun kommunalt ansat personale indgår i figuren, og et vægtet gennemsnit (efter antal ansatte) er benyttet, hvorfor det gennemsnitlige fravær pr. ansat for pædagogisk personale bliver 13,5 dagsværk. Dette er en smule højere end det simple gennemsnit på 13 dagsværk omtalt tidligere i teksten. Kilde: KRL's sygefraværstatistik.

Faktisk er sygefraværet blandt pædagogisk personale¹ omkring 30 pct. højere end for folkeskolelærere. Omvendt er det godt 10 pct. lavere end for SOSU-personale. Sygefraværet blandt SOSU-ansatte har CEPOS behandlet i et [tidligere notat](#).²

¹ Pædagogisk personale dækker over "pædagogisk personale, daginstitutioner/klub/skolefritidsordning", "pædagogmedhjælper og pædagogiske assistenter" samt "pædagogisk uddannede ledere", jf. krl.dk.

1.2 Typer af fravær

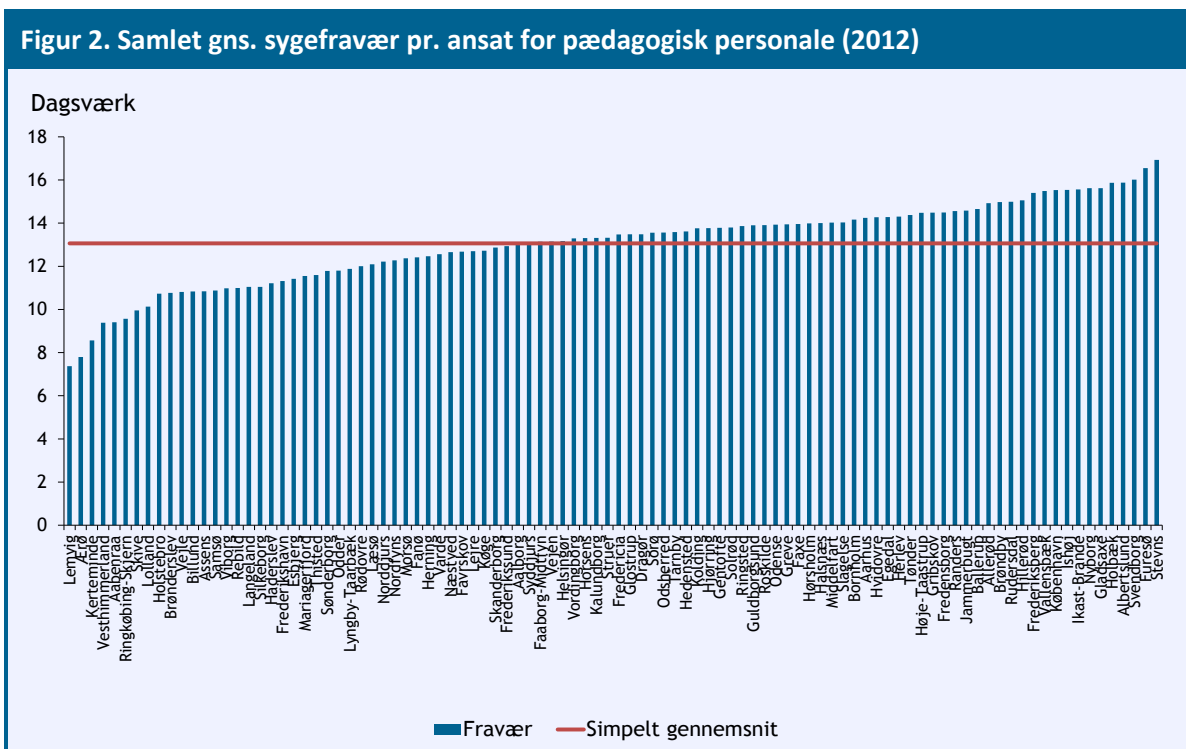
Der findes flere forskellige typer af sygefravær:

- **Aftalebaseret fravær**, dvs. helt regulært fravær fx i forbindelse med ferie eller orlov.
- **Diagnosebaseret fravær**, dvs. fravær som skyldes sygdom. Det kan fx være influenza eller et brækket ben.
- **Privatbaseret fravær**, dvs. fravær som er knyttet til medarbejderens privatliv. Det kan fx være fravær i forbindelse med en skilsmisse, dårlig økonomi eller dødsfald i familien.
- **Kontekstbaseret fravær**, dvs. fravær som er knyttet til arbejdspladsen. Det kan fx være dårlig ledelse eller dårligt psykisk arbejdsmiljø.

Mens nogle typer af fravær - særligt aftalebaseret fravær og diagnosebaseret fravær - almindeligvis er helt i orden, kan andre typer af fravær - særligt kontekstbaseret fravær og privatbaseret fravær - udgøre et problem for både institutionen, den berørte medarbejder og ikke mindst for de familier, der benytter daginstitutionen. I denne analyse belyses sygefraværet (som typisk dækker over det diagnosebaserede, privatbaserede og kontekstbaserede fravær) blandt pædagogisk personale i kommunerne³. Sygefravær defineres som 'egen sygdom', herunder arbejdsskader. Dvs. der ses bort fra børns sygdom og anden orlov.

1.3 Sygefravær blandt pædagogisk personale

Blandt pædagogisk personale er det kommunale sygefravær højt. I 2012 lå det samlede gennemsnitlige sygefravær på ca. 13 dagsværk pr. ansat⁴. Til sammenligning har en folkeskolelærer et fravær på ca. 10 dagsværk årligt.⁵

Anm.: Sygefravær for alle kommuner findes i appendiks 1. Den røde streg angiver gennemsnittet (simpelt) blandt kommunerne.

Kilde: KRL's sygefraværstatistik og egne beregninger.

² CEPOS 2012: Dobbelt så højt sygefravær i den kommunale ældrepleje som i den private.

³ Det er KRL's vurdering, at der kun i meget begrænset omfang (hvis overhovedet) vil indgå selvejende institutioner i datamaterialet, dvs. kun hvis det er tilfældet, at disse institutioner har rapporteret løn via de kommunale datacentraler.

⁴ Kilde: KRL's sygefraværstatistik.

⁵ Kilde: KRL's sygefraværstatistik.

En sammenligning på tværs af kommunerne viser, at det pædagogiske personale i Lemvig Kommune har Danmarks laveste sygefravær på 7,4 dagsværk pr. ansat, efterfulgt af Ærø Kommune og Kerteminde Kommune med et sygefravær på hhv. 7,8 og 8,6 fraværsværk. Listen toppes af Stevns Kommune med 16,9 dagsværk pr. ansat efterfulgt af Furesø og Svendborg med et sygefravær på hhv. 16,5 og 16,0 fraværsværk, jf. figur 2.

1.4 Resultatet er ikke tilfældigt

Indledningsvist er det relevant at undersøge, om kommunernes placering i figur 2 er tilfældig. Dette gøres ved hjælp af en kvartilanalyse, jf. tabel 1.

Kvartilanalysen viser kommunernes relative placering fordelt på 25 pct.-kvartiler i årene 2011 og 2012. Således udgør kommunerne i 1. kvartil den fjerdedel af kommunerne med det laveste sygefravær, mens kommunerne i 4. kvartil udgøres af den fjerdedel med det højeste sygefravær.

Af kvartilanalysen fremgår det, at kommunernes placering i figur 2 ikke er tilfældig men derimod relativt stabil over tid. Det fremgår, at ca. 44 pct. af kommunerne befandt sig i samme kvartil i 2012, som de gjorde i 2011. Det samme billede tegner sig for de foregående år.⁶

En anden måde, hvorpå man kan undersøge, hvor stabilt resultatet er over tid, er at undersøge, hvor mange 'pladser' kommunerne flytter sig over årene. Fra 2011 til 2012 flyttede godt 35 pct. af kommunerne sig 10 pladser eller derunder, mens ca. 70 pct. af kommunerne flyttede sig 25 pladser eller derunder. For perioden 2010 til 2011 flyttede knap 60 pct. af kommunerne sig 10 pladser eller derunder, mens ca. 80 pct. af kommunerne flyttede sig 25 pladser eller derunder.

1.5 Største ændringer

Selvom resultatet er meget stabilt fra år til år, har nogle kommuner ændret sygefraværet blandt pædagogisk personale markant fra 2008 til 2012. Fx har Kerteminde reduceret sygefraværet med over 40 pct. fra 2008 til 2012. Derimod har Bornholm øget sygefraværet med godt 20 pct. fra 2008 til 2012, jf. tabel 2 og 3.

Tabel 1. Sygefraværet blandt pædagogisk personale i 2012 sammenholdt med 2011 (kvartiler)

		2012			
2011	Kvartiler	1.	2.	3.	4.
	1.	14%	7%	3%	0%
2.	6%	8%	6%	5%	
3.	3%	6%	9%	7%	
4.	1%	4%	7%	12%	

Kilde: KRL's sygefraværstatistik og egne beregninger.

Tabel 2. Største reduktion i sygefraværet blandt pædagogisk personale (2008-2012)

Kommune	Ansatte, 2012	Sygefravær, 2008	Sygefravær, 2012	Ændring
Samsø	39	19,3	10,9	-43,7 %
Kerteminde	258	14,8	8,6	-42,0 %
Assens	430	17,9	10,8	-39,3 %
Køge	874	19,1	12,7	-33,4 %
Ærø	45	10,8	7,8	-27,5 %

Anm.: Sygefraværet er opgjort i fraværsværk.

Kilde: KRL's sygefraværstatistik samt egne beregninger.

⁶ Fx befandt ca. 55 pct. af kommunerne sig i samme kvartil i 2011 som i 2010, ca. 57 pct. af kommunerne befandt sig i samme kvartil i 2010 som i 2009, ca. 59 pct. af kommunerne sig i samme kvartil i 2009 som i 2008, og 52 pct. af kommunerne sig i samme kvartil i 2008 som i 2007.

Tabel 3. Største forøgelse i sygefraværet blandt pædagogisk personale (2008-2012)

Kommune	Ansatte, 2012	Sygefravær, 2008	Sygefravær, 2012	Ændring
Tønder	437	11,9	14,4	20,9 %
Gulborgsund	676	11,5	13,9	21,2 %
Bornholm	392	11,4	14,2	23,9 %
Morsø	155	9,4	12,4	31,6 %
Læsø	19	7,4	12,1	62,8 %

Anm.: Sygefraværet er opgjort i fraværdsdage.
 Kilde: KRL's sygefraværstatistik samt egne beregninger.

Det skal bemærkes, at Gribskov Kommune er udeladt af ovenstående tabel, idet kommunen i 2008 kun indrapporterede langtidsfravær til KRL. En sammenligning med 2012, hvor data både indeholder korttids- og langtidsfravær, er derfor ikke mulig.

1.6 Hvad kan forklare variationer i sygefraværet?

Der kan opstilles mange hypoteser for, hvad der kan forklare variationen i sygefraværet mellem kommuner indenfor pædagogisk personale. Fx kan man forestille sig, at en del af variationen i sygefraværet kan forklares ud fra personalesammensætningen fordelt på køn, alder og stilling, borgernes sociale og økonomiske ressourcer⁷, ledernes fravær, antallet af ansatte pr. barn, antallet af pladser pr. daginstitution mv.

CEPOS har i et [tidligere notat](#)⁸ foretaget en økonometrisk analyse af sygefraværet på kommuneniveau⁹ (vha. af en 'seemingly unrelated'-regression). Resultatet af analysen var, at personalesammensætningen fordelt på stilling havde betydning for sygefraværet. Helt konkret, så var der en positiv sammenhæng mellem en høj andel af pædagogmedhjælpere og et højt sygefravær. Endvidere så viste analysen, at de forskellige stillingsgrupper havde en forskellig følsomhed over for de variable, som kan forventes at forklare sygefraværet. Fx var der en stærk sammenhæng mellem pædagogmedhjælpernes sygefravær og kommunens socioøkonomiske indeks. Sygefraværet blandt pædagogmedhjælpere var højere, hvis kommunens borgere var relativt ressourcetsvage sammenlignet med andre kommuner.

Omvendt så var der en tendens til, at køns- og aldersfordelingen kun havde mindre betydning for sygefraværet samt, at lederes fravær, antallet af ansatte pr. barn, antallet af pladser pr. daginstitution mv. umiddelbart ikke havde betydning for sygefraværet blandt det pædagogiske personale på kommuneniveau. Og selv når man korrigerede for de faktorer, der ifølge denne økonometriske analyse havde betydning for sygefraværet, var der stadig en betydelig forskel på kommunernes sygefravær. Forklaringen må derfor findes blandt det, som der ikke kontrolleres for i analysen, men som har stor betydning for sygefraværet. Det kan fx være ledernes evne til at italesætte sygefraværet og motivere deres medarbejdere. Dette var også resultatet af de kvalitative interviews, som også er beskrevet i dette notat.

Endvidere viser en Ph.D.-afhandling fra det Sundhedsvidenskabelige Fakultet¹⁰ samt en analyse foretaget af arbejdsmiljøinstituttet¹¹, at hhv. 29 og 38 pct. af fraværet blandt lønmodtagere i al almindelighed kan forklares ved arbejdsmiljøet.

⁷ Borgernes sociale og økonomiske ressourcer er målt ved det socioøkonomiske indeks. Det socioøkonomiske indeks måler kommunens relative udgiftsbehov i forhold til andre kommuner på basis af en række sociale og økonomiske kriterier. I dette mål indgår fx antallet af ledige og antallet af psykiatriske patienter. Groft sagt angiver dette mål, hvor mange sociale og økonomiske ressourcer kommunens borgere har. Jo højere det socioøkonomiske indeks er, desto relativt færre socioøkonomiske ressourcer har kommunens borgere. Kilde: De Kommunale Nøgletal.

⁸ CEPOS (2012): Sygefraværet blandt pædagogisk personale.

⁹ Det ville principielt være muligt at lave en endnu mere detaljeret undersøgelse, hvis man har data for sygefravær på individ- eller institutionsniveau. Dette data er dog ikke været tilgængeligt.

¹⁰ Ph.D.-afhandling fra Sundhedsvidenskabelig Fakultet v. Lindhardt Nielsen 2010: Psychosocial work environment and sickness absence - A two-year follow-up on the IPAW study.

2. ÅRSAGER TIL LAVT SYGEFRAVÆR

Cepos har i et [tidligere notat](#)¹² foretaget interviews med kommuner, der har øget deres sygefravær meget. Her fandt vi, at særligt tre elementer havde stor betydning for et højt sygefravær. De tre elementer er gengivet herunder.

1. At sygefravær ikke italesættes. Pædagogers fagidentitet er kendetegnet ved omsorg. De uddannes i at have empati og omsorg for børnene, og dette smitter af på det øvrige pædagogiske personale. Derfor er det ikke naturligt for lederen at stille spørgsmålstejn ved medarbejderes sygdom. Nogle af de kommuner, vi har talt med, har derfor haft gode erfaringer med at etablere regler for, hvornår og hvordan en leder skal tage kontakt til en syg medarbejder. Fx er der kommuner, som har krav om, at lederen tager kontakt dag 1, 5, 14 og 28. Det gør det lettere for lederne at få taget dialogen, og medarbejderen ved, hvad han/hun skal forvente. Desuden er det vigtigt, at ledere får undersøgt, om der er noget i medarbejderens sygemelding, der tyder på, at medarbejderen ikke trives på arbejdspladsen.
2. At lederen ikke formår at motivere medarbejderne. Flere kommuner har haft gode erfaringer med at sætte fokus på social kapital. Dvs. få skabt en bevidsthed i institutionerne om, hvad deres kerneydelser er. Det er centralt for pædagogernes motivation, at der skabes en fælles forståelse for, hvorfor de går på arbejde, og hvilken værdi de skaber. Samtidigt er det også vigtigt at skabe en kultur, hvor medarbejderne tænker over, at hvis en medarbejder melder sig syg, så skal de andre løbe ekstra stærkt. Desuden er det vigtigt, at lederen er en god rollemodel og bidrager til at skabe et godt arbejdsmiljø, hvorfor mange kommuner har fokus på at kompetenceudvikle deres ledere.
3. At institutionerne har de forkerte medarbejdere. Flere af de kommuner, vi har talt med, understreger, at det er vigtigt at sætte grænser for, hvor mange hensyn man kan tage til en enkelt medarbejder. Hvis der tages for mange hensyn til en medarbejder, kan det blive en belastning for de øvrige ansatte, og lederen bør derfor vurdere, om den enkelte medarbejder passer ind i virksomheden. Det er altid svært at afskedige en medarbejder, og det kan også være årsagen til, at nogle kommuner i lange perioder har et meget højt sygefravær. Her er det vigtigt, at lederen træder i karakter og tør træffe de fornødne beslutninger - også selvom de kan være svære. For hverken medarbejderen eller arbejdspladsen er godt stillet med et forkert match.

Samlet viste vores interviews, at en betydelig del af sygefraværet blandt pædagoger enten er kontekstbaseret eller privatbaseret. Begge typer af fravær kan man gøre noget ved. Det kontekstbaserede fravær kan man afhjælpe ved at sætte fokus på ledelsen og arbejdsmiljøet. Det privatbaserede fravær kan også afhjælpes. Der er fx nogle kommuner, som har indgået aftaler med økonomiske konsulenter, psykologer og sågar præster, så den ansatte har nogen at tale med i tilfælde af, at han/hun fx har problemer med økonomien eller gennemlever en sorg.

---

¹¹ Arbejdsmiljøinstituttet 2002: Arbejdsmiljø og fravær.

¹² CEPOS (2012): Sygefraværet blandt pædagogisk personale.

4. MILLIONER AT SPARE VED REDUCERET SYGGEFRAVÆR

Det høje sygefravær på daginstitutionsområdet er dyrt for samfundet. Hvis alle de kommuner, der i 2012 havde et sygefravær, der var højere end gennemsnittet, fik reduceret deres sygefravær til gennemsnittet, ville samfundet spare ca. 111 mio. kr. årligt.¹³ Det svarer til, at man kunne ansætte yderligere ca. 300 pædagoger.¹⁴

Det gennemsnitlige sygefravær for de 25 kommuner, som har det laveste sygefravær er 10,5 fraværsdage pr. ansat. Hvis det var muligt for alle kommuner, der i 2012 havde et sygefravær, der lå højere end dette niveau, at reducere deres sygefravær til det gennemsnitlige niveau for de 25 kommuner med det laveste sygefravær, så ville samfundet spare knap 365 mio. kr. årligt. Dette synes ikke urealistisk, da skolelærere i gennemsnit har et sygefravær på omtrent dette niveau. Denne besparelse svarer til, at man årligt kunne ansætte knap 1000 ekstra pædagoger.

Det gennemsnitlige sygefravær for de 5 kommuner, som har det laveste sygefravær er 8,5 fraværsdage pr. ansat. Hvis det var muligt for alle kommuner, der i 2012 havde et sygefravær, der lå højere end dette niveau, at reducere deres sygefravær til det gennemsnitlige niveau for de 5 kommuner med det laveste sygefravær, så ville samfundet spare ca. 590 mio. kr. årligt. For 590 mio. kr. kunne kommunerne have råd til at ansætte yderligere ca. 1600 pædagoger.

Af appendiks 2 fremgår, hvad de enkelte kommuner kan spare, hvis de reducerer sygefraværet blandt pædagogerne.

5. KONKLUSION OG POLICY ANBEFALING

Det er vigtigt at se på, hvordan vi udnytter ressourcerne bedre, så vi sikrer mest mulig omsorg for pengene. For et unødigt højt sygefravær på daginstitutionsområdet er både en belastning for de berørte familier, det pædagogiske personale og dyrt for samfundet.

Et lavere sygefravær vil derfor først og fremmest betyde en øget kvalitetsoplevelse for børnene og deres forældre. Lavt sygefravær betyder nemlig, at børnene vil opleve en mere konsistent omsorg, idet der ikke vil være en så høj grad af udskiftning blandt personalet.

Derudover vil en indsats for at reducere sygefraværet, fx ved at sætte fokus på godt lederskab, formentligt også forbedre arbejdsmiljøet for det pædagogiske personale. De vil være glattere for at gå på arbejde, og det reducerede sygefravær vil betyde, at de er mindre pressede i hverdagen.

Endeligt vil et reduceret sygefravær på det kommunale daginstitutionsområde give en økonomisk gevinst for samfundet. Hvis det er muligt at reducere det kommunale sygefravær for hele landet til det gennemsnitlige niveau for de 25 bedste kommuner, så kan kommunerne høste en økonomisk gevinst på ca. 365 mio. kr. årligt svarende til, at de kunne ansætte knap 1000 ekstra pædagoger årligt.

For at øge ledernes incitament til at reducere sygefraværet anbefales det, at ledere i institutioner med et lavt sygefravær får tildelt en bonus.

¹³ Disse besparelser er beregnet efter samme metode, som Beskæftigelsesministeriet tidligere har beregnet besparelserne ved at nedsætte sygefraværet på daginstitutionsområdet med 10 pct., jf. Folketingets Socialudvalg, socialministerens svar på spørgsmål nr. 1 (Alm. del - bilag B 16 . bilag 2) af 10. december 2003. Det skal i forhold til disse besparelsesberegninger bemærkes, at besparelserne kun bliver realiseret i det omfang at fraværet bliver dækket af vikarer. I realiteten vil der ikke altid være fuld vikardækning ved sygdom. Dette vil isoleret set trække i retning af, at det ikke er hele besparelsen, der kan realiseres. Omvendt er det ved denne besparelsesberegning antaget, at evt. vikarløn svarer til den sygemeldte medarbejders løn. Hyres vikaren via et vikarbureau, vil en vikarløn almindeligvis være højere. Endvidere er der institutioner, hvor de i stedet for at bruge vikarer ansætter en ekstra 20-timers medhjælper. Dette vil isoleret set trække i retningen af, at besparelsen er undervurderet.

¹⁴ Det antages, at tabte lønomkostninger ved sygefravær udgør den mulige besparelse ved nedbringelse af sygefraværet. Ved omregning fra besparelse til antal fuldtidsansatte pædagoger (dvs. pædagogisk personale som defineret i note 1) bruges en bruttomånedsløn på 30.472 kr., jf. klr.dk, lønudviklingsstatistik for 2012.

Appendiks 1

Figur A1. Sygefravær for pædagogisk personale i dagværk pr. person (2012)

Lemvig	7,4	Lyngby-Taarbæk	11,9	Glostrup	13,5	Tønder	14,4
Ærø	7,8	Rødovre	12,0	Dragør	13,5	Høje-Taastrup	14,5
Kerteminde	8,6	Læsø	12,1	Sorø	13,6	Gribskov	14,5
Vesthimmerland	9,4	Norddjurs	12,2	Odsherred	13,6	Fredensborg	14,5
Aabenraa	9,4	Nordfyns	12,3	Tårnby	13,6	Randers	14,6
Ringkøbing-Skjern	9,6	Morsø	12,4	Hedensted	13,6	Jammerbugt	14,6
Skive	10,0	Fanø	12,4	Kolding	13,8	Ballerup	14,7
Lolland	10,1	Herning	12,5	Hjørring	13,8	Allerød	14,9
Holstebro	10,7	Varde	12,6	Gentofte	13,8	Brøndby	15,0
Brønderslev	10,8	Næstved	12,7	Solrød	13,8	Rudersdal	15,0
Vejle	10,8	Favrskov	12,7	Ringsted	13,9	Hillerød	15,1
Billund	10,8	Lejre	12,7	Guldborgsund	13,9	Frederiksberg	15,4
Assens	10,8	Køge	12,7	Roskilde	13,9	Vallensbæk	15,5
Samsø	10,9	Skanderborg	12,9	Odense	13,9	København	15,5
Viborg	11,0	Frederikssund	12,9	Greve	13,9	Ishøj	15,5
Rebild	11,0	Aalborg	13,1	Faxe	14,0	Ikast-Brande	15,6
Langeland	11,0	Syddjurs	13,1	Hørsholm	14,0	Nyborg	15,6
Silkeborg	11,0	Faaborg-Midtfyn	13,1	Halsnæs	14,0	Gladsaxe	15,6
Haderslev	11,2	Vejen	13,1	Middelfart	14,0	Holbæk	15,9
Frederikshavn	11,3	Helsingør	13,2	Slagelse	14,0	Albertslund	15,9
Esbjerg	11,4	Vordingborg	13,3	Bornholm	14,2	Svendborg	16,0
Mariagerfjord	11,6	Horsens	13,3	Aarhus	14,2	Furesø	16,5
Thisted	11,6	Kalundborg	13,3	Hvidovre	14,3	Stevns	16,9
Sønderborg	11,8	Struer	13,3	Egedal	14,3		
Odder	11,8	Fredericia	13,5	Herlev	14,3		

Kilde: KRL's Sygefraværstatistik.

Appendiks 2

Figur A.2.i Besparelser på kommune-niveau (2012)

	Reduktion til kommunernes gns.		Reduktion til gns. af 25 bedste	
	Besparelse (mio. kr.)	Pædagoger	Besparelse (mio. kr.)	Pædagoger
København	26.095.486	71	53.416.508	146
Aarhus	10.102.705	27	32.130.360	87
Gladsaxe	5.287.310	14	10.627.596	29
Holbæk	4.424.376	12	8.500.503	23
Frederiksberg	3.927.704	10	8.270.194	22
Furesø	3.891.112	10	6.776.438	18
Odense	3.405.330	9	13.553.341	37
Randers	3.225.675	8	8.797.120	24
Svendborg	2.977.424	8	5.583.379	15
Albertslund	2.686.423	7	5.154.863	14
Hillerød	2.613.676	7	5.998.593	16
Ballerup	2.569.237	7	6.729.446	18
Ikast-Brande	2.200.784	6	4.478.278	12
Høje-Taastrup	2.193.241	5	6.198.835	16
Rudersdal	2.156.691	5	5.040.482	13
Roskilde	1.913.965	5	7.754.543	21
Brøndby	1.828.501	5	4.298.732	11
Ishøj	1.724.092	4	3.523.641	9
Stevns	1.590.551	4	2.654.272	7
Egedal	1.457.437	3	4.538.139	12
Hvidovre	1.448.067	3	4.527.669	12
Frederiksberg	1.445.269	3	4.054.246	11
Slagelse	1.394.344	3	5.100.755	13
Nyborg	1.383.436	3	2.781.908	7
Kolding	1.379.920	3	6.466.660	17
Allerød	1.334.246	3	3.187.795	8
Gentofte	1.103.000	3	5.045.336	13
Vallensbæk	1.052.990	2	2.174.557	5
Gribskov	1.039.611	2	2.929.360	8
Guldborgsund	1.011.099	2	4.117.539	11
Greve	983.671	2	3.869.699	10
Herlev	928.998	2	2.859.713	7
Tønder	926.281	2	2.748.260	7
Jammerbugt	881.920	2	2.383.318	6
Bornholm	744.625	2	2.486.096	6
Hjørring	726.707	1	3.365.578	9
Ringsted	715.700	1	3.022.498	8
Middelfart	702.421	1	2.590.238	7
Tårnby	680.739	1	4.041.396	11
Faxe	639.122	1	2.475.495	6
Halsnæs	628.160	1	2.344.144	6
Fredericia	511.798	1	3.668.231	10
Hedensted	493.934	1	2.802.625	7
Hørsholm	452.966	1	1.717.296	4
Horsens	411.855	1	4.644.218	12
Solrød	384.793	1	1.726.404	4
Sorø	308.499	0	1.901.989	5
Odsherred	276.584	0	1.688.251	4
Glostrup	276.083	0	1.958.680	5

Kilde: KRL's Sygefraværstatistik.

Figur A.2.ii. Besparelser på kommune-niveau (2012)

	Reduktion til kommunernes gns.		Reduktion til gns. af 25 bedste	
	Besparelse (mio. kr.)	Pædagoger	Besparelse (mio. kr.)	Pædagoger
Kalundborg	246.685	0	2.764.598	7
Helsingør	193.017	0	4.875.324	13
Vordingborg	168.021	0	2.026.269	5
Dragør	156.956	0	1.112.027	3
Struer	108.166	0	1.174.846	3
Aalborg	76.270	0	11.361.008	31
Vejen	59.055	0	1.857.222	5
Faaborg-Midtfyn	53.212	0	1.754.161	4
Syddjurs	50.058	0	1.927.388	5
Næstved	0	0	3.794.776	10
Skanderborg	0	0	3.615.443	9
Herning	0	0	3.363.608	9
Frederikssund	0	0	2.700.807	7
Køge	0	0	2.588.350	7
Favrskov	0	0	2.156.081	5
Esbjerg	0	0	1.910.439	5
Varde	0	0	1.865.475	5
Rødovre	0	0	1.787.131	4
Lyngby-Taarbæk	0	0	1.764.197	4
Sønderborg	0	0	1.709.025	4
Lejre	0	0	1.308.602	3
Norddjurs	0	0	1.280.331	3
Silkeborg	0	0	1.053.796	2
Nordfyns	0	0	1.016.951	2
Viborg	0	0	917.233	2
Frederikshavn	0	0	822.566	2
Thisted	0	0	786.785	2
Vejle	0	0	780.849	2
Mariagerfjord	0	0	730.657	1
Haderslev	0	0	632.262	1
Odder	0	0	493.564	1
Morsø	0	0	488.163	1
Holstebro	0	0	307.617	0
Rebild	0	0	275.277	0
Assens	0	0	208.866	0
Brønderslev	0	0	201.696	0
Billund	0	0	145.107	0
Langeland	0	0	103.718	0
Fanø	0	0	101.793	0
Læsø	0	0	44.311	0
Samsø	0	0	24.473	0
Lolland	0	0	0	0
Skive	0	0	0	0
Ringkøbing-Skjern	0	0	0	0
Aabenraa	0	0	0	0
Vesthimmerland	0	0	0	0
Kerteminde	0	0	0	0
Ærø	0	0	0	0
Lemvig	0	0	0	0

Kilde: KRL's Sygefraværstatistik.

Anm.: En besparelse på 0 angiver, at kommunen har et fravær under gennemsnittet for hhv. alle kommuner og de 25 bedste. Antallet af pædagoger er nedrundet til nærmeste hele tal.